

Měření dynamických charakteristik diod

Pokud jsou diody používány ve spínacím režimu, jsou důležité také jejich dynamické vlastnosti. Při skokové změně kladné polaritu na zápornou polaritu nepoklesne vlivem kapacity diody proud diodou okamžitě na nulovou hodnotu, ale po dobu t_{tr} (doba zotavení) teče proud I_r v závěrném směru. Tento proud je omezen pouze pracovním odporem R . Dobu zotavení můžeme rozdělit na dobu zpoždění t_s (po uplynutí této doby začne proud exponenciálně klesat) a dobu poklesu t_r (ustálení). Doba ustálení je definována pro pokles proudu na 10% hodnotu proudu I_r . Dobu zotavení a dobu ustálení lze jednak odečíst z obrazovky osciloskopu a jednak vypočítat ze vztahu pro náboj na diodě $Q = \tau \cdot I_f$. Změní-li se proud diodou v čase $t = 0$ na hodnotu $-I_r$, potom platí

$$\frac{dQ}{dt} + \frac{Q}{\tau} = -I_r$$

Dobu zpoždění t_s určíme z podmínky, že v čase $t = t_0$ je na diodě náboj Q a v době $t = t_{tr}$ je $Q = 0$, tedy

$$Q = -I_r \tau (1 - e^{-\frac{t}{\tau}}) + I_f \tau e^{-\frac{t}{\tau}}$$

Odtud pak logaritmováním dostaneme

$$t_s = \tau \ln \left(1 + \frac{I_f}{I_r} \right)$$

Po dobu ustálení klesá proud diodou exponenciálně

$$I(t) = -I_r e^{-\frac{t}{RC_r}}$$

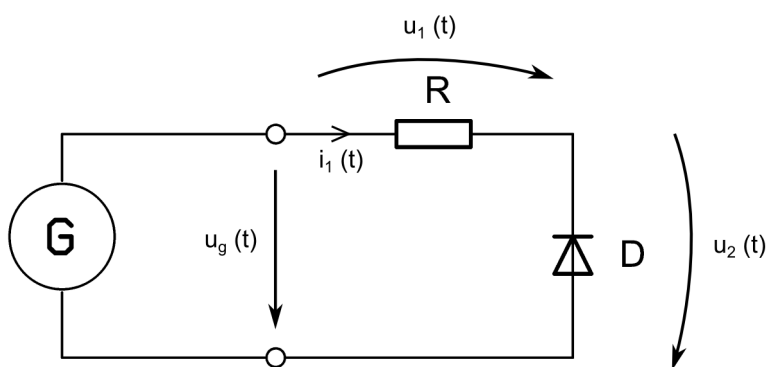
a doba ustálení je dána přibližně

$$t_r \cong 3RC_r = 3 \tau,$$

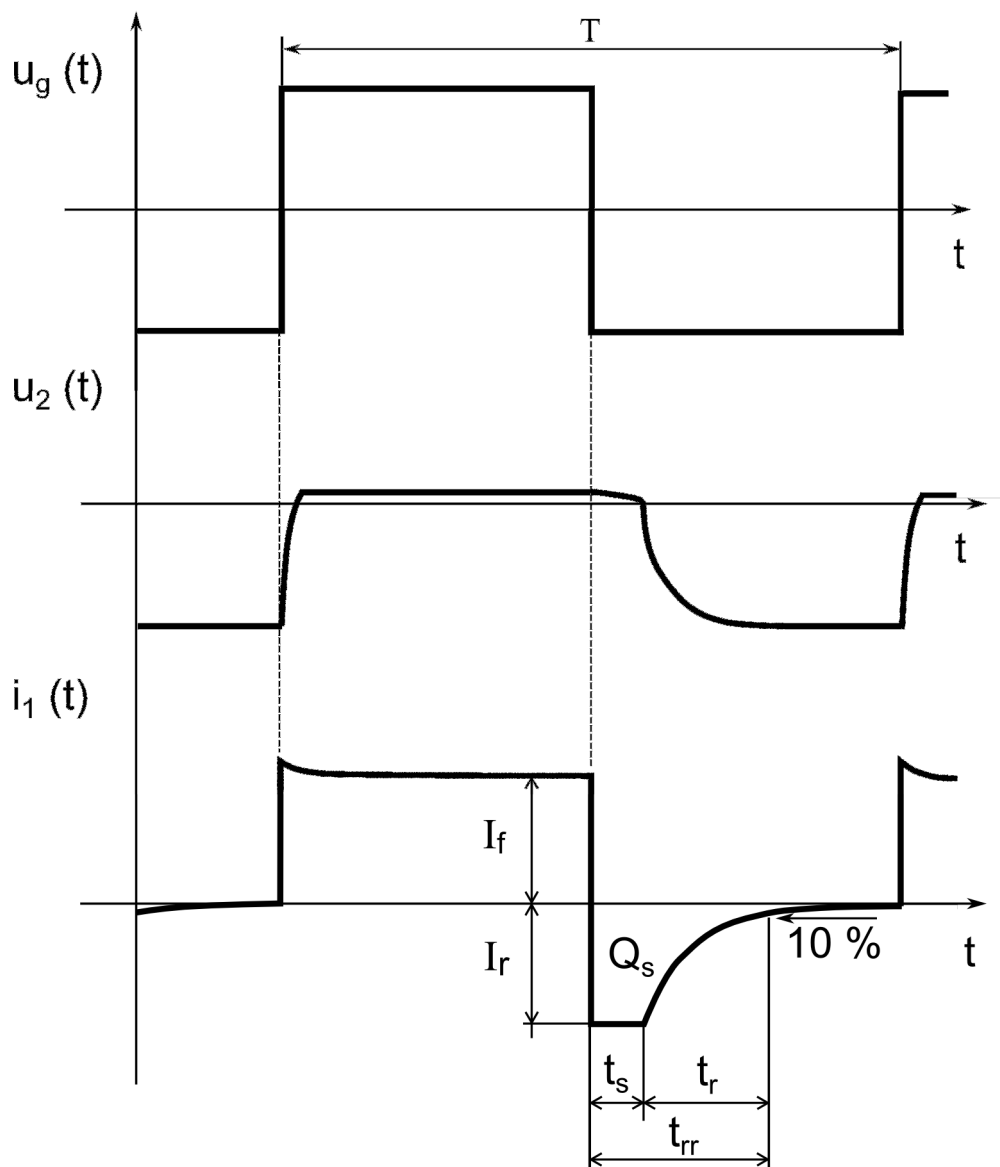
kde C_r je kapacita diody v závěrném směru a R je pracovní odpor. Dobu zotavení t_{tr} lze zmenšit zmenšením proudu I_f nebo zvětšením proudu I_r . Dobu ustálení t_r můžeme zmenšit zmenšením odporu R , ten je však dán velikostí dovoleného proudu diodou.

Úkol měření

1. Určete hodnotu odporu v SMD provedení na přípravcích pro měření dynamických vlastností diod.
2. Na funkčním generátoru nastavte obdélníkový průběh napětí **2 V** špička-špička a frekvenci **1 kHz (střída 1:1)**. Navrhněte zapojení osciloskopických sond tak, abyste každou sondou měřili časový průběh napětí na každé ze součástí, tj. diodě a odporu. (Při návrhu zapojení mějte na paměti, že zemní svorky obou napěťových sond jsou uvnitř osciloskopu propojeny!!!!)
3. Pro dané diody změřte dobu zotavení t_{rr} , dobu ustálení t_r a dobu zpoždění t_s . Změřte napětí U_F a U_R na rezistoru R . Tyto napětí odpovídají proudu procházejícím diodou v propustném respektive v závěrném směru (obr. 2). Měření proveďte prostřednictvím napěťových sond osciloskopu.

Obr. 1: Schéma zapojení

Obr. 2: Časové průběhy měřených veličin

Vztahy pro výpočet Q_s , τ a t_s

$$Q_s = I_R \cdot t_s$$

$$t_s = \tau \ln \left(1 + \frac{I_F}{I_R} \right)$$

$$\tau \approx \frac{t_r}{3}$$

Obsah elaborátu

- ☐ Titulní strana (jméno katedry, předmětu, název úlohy, datum měření, jména členů ve skupině, jméno osoby zodpovědné za vypracování úlohy).
- ☐ Tato kapitola s obsahem elaborátu.
- ☐ Schéma zapojení úlohy (kompletní včetně měřících přístrojů a zdrojů).
- ☐ Katalogové parametry měřených součástek.
- ☐ Hodnota rezistoru v SMD provedení na přípravcích pro měření dynamických charakteristik.
- ☐ Tabulka pro všechny měřené diody se spočtenými
  - ☐ Proudů I_F a I_R na základě měření napětí na rezistoru R .
  - ☐ Hodnotami zotavovacího náboje Q_s .
  - ☐ Dobami zpoždění t_s .
  - ☐ Dobami τ .
  - ☐ Maximálními pracovními frekvencemi f_{max} (na základě změřené doby t_{rr})
- ☐ Příklad výpočtu pro každou počítanou veličinu I_F , I_R , Q_s , t_s , f_{max} , τ .
- ☐ Závěr s
  - ☐ Porovnáním vámi naměřených hodnot doby zpoždění t_{rr} s hodnotami v katalogu výrobce. (V případě, že se hodnoty neshodují více jak o jeden řád, zdůvodněte!).
  - ☐ Porovnáním hodnot f_{max} u jednotlivých diod.
- ☐ List s naměřenými hodnotami (zaznamenané nesmazatelnou propiskou) potvrzenými vyučujícím.

Pozn.: Jednotlivé body obsahu elaborátu budou kontrolovány a každý chybějící kontrolní bod je hodnocen 1 chybou. Chybějící potvrzené naměřené hodnoty vyučujícím jsou hodnoceny 7 chybami.

Datum:

Podpis cvičícího:

Měření dynamických charakteristik diod

Typ diody	ts (us)	tr (us)	trr (us)	Uf (V)	Ur (V)	trr -katalog
BY448						
1N5062						
1N5625						
1N4007G						
BYW54						
KA207						
KY701						